

gewenst *hier* reeds juiste interpretatie grondw. toe te passen ten opzichte v. d. Kroon. In *ieder* geval dit punt als eis stellen bij de nieuwe kab. formatie . . . Een zuiver Kon. kabinet (ontslag n. welgevallenen, samenstellen door de Kroon), dat zich moet verenigen met werkplan v. d. Kroon.'

Op 8 juli '41 schreef van Tets een concept voor een telegram van de koningin aan van Starckenborgh met betrekking tot de naoorlogse positie van Indië waarin o.m. stond: 'De Staten-Generaal, gekozen volgens nieuwe Grondwet, herziene Kieswet enz.' (hoe de koningin zich de herziening van de Kieswet voorstelde, weten wij niet), 'wens ik binnen 8 of hoogstens 12 maanden bijeen te zien komen.'

Uit april '42 dateert een notitie waaruit blijkt dat de koningin de politieke partijen wilde bewegen tot een 'Godsvrede . . . bedoeling 3 jaar na thuiskomst', en uit diezelfde tijd (tijd, waarin de regering de socialistische leider Vorrink naar Londen trachtte te halen) dateert een notitie waarop onder het hoofd 'Loop van zaken' het volgende vermeld staat:

'Afwachten antw. uit Nederland, 1 of bevoegd persoon overkomt, 2 of men een gemeenschappelijk voorstel indient, regeling voorlopig bewind, mededeling automatisch eindigen als nieuw partijloos kabinet is samengesteld. Ik behoud mij onmiddellijk bij thuiskomst voor, voorl. bewind aan te vullen naar bevind van zaken door in Ned. aanwezigen of personen die uit Londen terugkeren.

. . . Het huidige kabinet is van zijn taak ontheven op het ogenblik dat ik uit Engeland *vertrek* (ik reis niet met het kabinet naar huis)' -

de koningin dacht toen dat de regeringstaak na de bevrijding, o.m. met het oog op de oorlog tegen Japan, gedeeltelijk van Engeland uit, gedeeltelijk van Nederland uit verricht moest worden; voor de 'Nederlandse' taken zouden dan ministers nodig zijn die de bezettingstijd doorstaan hadden. Dienaangaande schreef zij:

'Ik behoud mij voor, deze ministers uitzoeken zonder mij te behoeven storen aan 't inzicht v. h. zittend kabinet noch wat betreft de personen, noch hun al of niet partijloosheid. Wil 't kabinet dit niet aanvaarden, dan benoem ik de Ned. ministers onder hun [eigen] verantwoordelijkheid en vorm desnoods een tweede kabinet.

Grievens handhaven min. die volgens mij niet meer passen [bij] 't Ned. volk. Men houdt zich bij die ministers bezig met bespiegelingen of en in hoever een gedeelte [van het Nederlandse volk] nog gehecht is aan 't verleden zonder de werkelijkheid in het oog te houden dat gehele volk eensgezind is en thans partij-schappen opzij wil zetten. Denkbeelden die ook in 't publiek geuit worden, waardoor 't Ned. volk nu al zegt dat de K[onigin] heel anders spreekt dan haar ministers, met 't nodige commentaar over gebrek aan vertrouwen in de reg. te Londen.'